

12

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 24 stycznia 1986 r.

w sprawie szczegółowych zasad obliczania mierników służących do ustalania podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń.

Na podstawie art. 29e ust. 2 ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o opodatkowaniu jednostek gospodarki uspołecznionej (Dz. U. z 1984 r. Nr 16, poz. 75 oraz z 1985 r. Nr 12, poz. 50 i Nr 37, poz. 174) oraz § 5 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1985 r. w sprawie stawek podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń oraz zasad ustalania kwot wynagrodzeń wolnych od podatku (Dz. U. Nr 55, poz. 278) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie określa szczegółowe zasady obliczania produkcji sprzedanej netto i innych mierników służących do ustalania kwot wynagrodzeń zaliczanych w koszty, wolnych od podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń.

2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) „roku poprzednim” — rozumie się przez to rok poprzedzający rok podatkowy,
- 2) „okresie” — rozumie przez to kwartały roku podatkowego lub roku poprzedniego,
- 3) „produktach” — rozumie się przez to wyroby (półfabrykaty), roboty i usługi,
- 4) „technicznym koszcie wytworzenia” — rozumie się przez to sumę kosztów bezpośrednich i kosztów wydziałowych lub ich odpowiedników, np. kosztów ogólnych budowy, kosztów zakładowych jednostek badawczych poniesionych na wytworzenie produktów, według których stany tych produktów są wykazywane w bilansie,
- 5) „produkcji sprzedanej” — rozumie się przez to przychody z dokonanej na zewnątrz jednostki gospodarczej sprzedaży produktów własnej produkcji, powiększone o różnice między wartością według cen realizacji i cen zakupu sprzedanych towarów (marże, prowizje i inne wpływy z tytułu usług handlowych) oraz o wpływy z tytułu zryczałtowanej odpłatności za powierzenie placówek sprzedaży lub usługowych w agencję na warunkach umowy zlecenia lub według zasad zryczałtowanego rozrachunku; przez przychody z dokonanej na zewnątrz jednostki gospodarczej sprzedaży rozumie się sprzedaż na rzecz odbiorców krajowych i zagranicznych oraz traktowaną z nią na równi sprzedaż na rzecz własnej działalności inwestycyjnej i innej finansowo wyodrębnionej, biur kompletacji dostaw, sklepów fabrycznych i innych własnych punktów sprzedaży detalicznej; w jednostkach gospodarczych zaliczonych do działu „przemysł” na równi ze sprzedażą dokonaną na zewnątrz traktuje się sprzedaż na inne cele nieprodukcyjne określone w przepisach o sprawozdawczości statystycznej Głównego Urzędu Statystycznego, a w jednostkach gospodarczych zaliczonych do działu „budownictwo” — sprzedaż na własne potrzeby tymczasowego zaplecza budowy; do produkcji sprzedanej jednostki gospodarczej wlicza się ponadto wartość wykonanych we własnym zakresie remontów własnych maszyn, urządzeń i środków transportu, ustaloną jako iloczyn rzeczywistych, ujętych w ewidencji, godzin pracy zużytych na wykonanie tych remontów i stawki kosztu godzinny remontu,

- 6) „produkcji sprzedanej w cenach realizacji” — rozumie się przez to produkcję sprzedaną wyrażoną w uzyskanych cenach sprzedaży, pomniejszonych o należne z tytułu tej sprzedaży i zmniejszające wynik finansowy jednostki gospodarczej: podatek obrotowy, różnice wyrównawcze cen i rozliczenia wyrównawcze w eksporcie, a powiększonych o zwiększające wynik finansowy: dotacje przedmiotowe, łącznie z pokrywającymi z funduszy jednostki gospodarczej, różnice wyrównawcze cen i rozliczenia wyrównawcze w eksporcie, w tym także zwrot podatku obrotowego i ceł; stawkę kosztu godziny remontu za rok podatkowy ustala się w wysokości rzeczywistego technicznego kosztu wytworzenia przypadającego na godzinę remontu w roku poprzednim, pomniejszonego o koszt zużytych do remontów materiałów bezpośrednich; jednostki gospodarcze mogą wyrazić całość sprzedaży wyrobów na eksport, dokonywanej na rachunek producenta, w cenach sprzedaży, ustalonych w wysokości uzyskiwanej przy sprzedaży jednakowych lub podobnych wyrobów na rzecz odbiorców krajowych innych aniżeli przedsiębiorstwa handlu zagranicznego; w wypadku takim sprzedaż na eksport traktuje się jak sprzedaż w kraju.
- 7) „koszty materialne” — rozumie się przez to obciążające działalność eksploatacyjną koszty zużycia materiałów, paliw, przedmiotów nietrwałych, obiektów tymczasowego zaplecza budowy, energii oraz koszty usług sprzętowych, transportowych, remontowych i innych — z wyjątkiem odpisów amortyzacyjnych majątku trwałego — zaliczane w przepisach o sprawozdawczości statystycznej Głównego Urzędu Statystycznego do kosztów materialnych według rodzaju; jeżeli sprzedaż realizowaną na eksport wyraża się w cenach stosowanych przy sprzedaży na rzecz odbiorców krajowych, to do kosztów materialnych nie zalicza się prowizji na rzecz jednostek handlu zagranicznego i agentów zagranicznych,
- 8) „produktach nieporównywalnych” — rozumie się przez to sprzedawane po cenach umownych lub regulowanych:
- wyroby nowe, w tym także nietypowe, oraz zmodernizowane,
 - roboty i usługi nie objęte cennikami,
- nieporównywalne w stosunku do produktów sprzedawanych w roku poprzednim, których cena sprzedaży została w roku podatkowym ustalona na innym poziomie aniżeli cena stosowana w roku poprzednim, to znaczy przy zastosowaniu innych cen materiałów i usług, stawek wynagrodzeń, narzutów kosztów pośrednich, zysku itp.,
- 9) „wskaźniku” — rozumie się przez to wielkość procentową, wyrażającą zmiany cen (kursów walut, stawek taryf), służącą do przeliczeń produkcji sprzedanej w cenach realizacji lub kosztów materialnych; wskaźnik oblicza się z dokładnością nie mniejszą niż jeden znak po przecinku,
- 10) „rozporządzeniu” — rozumie się przez to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1985 r. w sprawie stawek podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń oraz zasad ustalania kwot wynagrodzeń wolnych od podatku (Dz. U. Nr 55, poz. 278).

§ 2. 1. Produkcję sprzedaną netto oblicza się według formuły:

$$P_n = S - M$$

gdzie użyte symbole oznaczają:

P_n — produkcję sprzedaną netto;

S — produkcję sprzedaną w cenach realizacji;

M — koszty materialne, których sumę zmniejsza wzrost, a zwiększa spadek stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów: przygotowania nowej produkcji, remontów środków trwałych oraz zużycia przedmiotów nietrwałych, których okres użytkowania wynosi co najmniej pięć lat — między początkiem roku a końcem okresu.

2. Nie uwzględnia się w wielkościach „ S ” i „ M ” wartości produktów oraz kosztów materialnych dotyczących:

- 1) sprzedaży dokonanej wewnątrz jednostki gospodarczej, zarówno wielozakładowej, jak i jednozakładowej, w ramach jej działalności eksploatacyjnej,
- 2) budownictwa i usług eksportowych wykonanych poza granicami kraju.

3. Nie uwzględnia się również w wielkościach „ S ” i „ M ” wartości produktów wytworzonych przez zakładowe zespoły gospodarcze, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 października 1985 r. w sprawie zakładowych zespołów gospodarczych (Dz. U. Nr 48, poz. 248), przeznaczonych do sprzedaży i do zużycia na własne potrzeby działalności eksploatacyjnej jednostki gospodarczej oraz dotyczących tych produktów kosztów materialnych. Jeżeli obliczenie podlegającej wyłączeniu produkcji sprzedanej netto wytworzonej przez zakładowe zespoły gospodarcze napotyka trudności, to produkcję sprzedaną netto wytworzoną przez te zespoły:

- 1) w postaci remontów, regeneracji części i innych usług materialnych przeznaczonych do zużycia na własne potrzeby — można ustalać w wysokości 120% wynagrodzeń zakładowych zespołów gospodarczych, wydatkowanych w okresie podatkowym na wykonanie remontów, regeneracji itp.,
- 2) w postaci produktów przeznaczonych do sprzedaży — można ustalać w wysokości takiego jej procentowego udziału w produkcji sprzedanej netto jednostki gospodarczej w okresie podatkowym, jaki odpowiada udziałowi kwoty stanowiącej 67% wynagrodzeń zakładowych zespołów gospodarczych — bez wynagrodzeń za remonty, regeneracje i inne usługi materialne — w ogólnej sumie wynagrodzeń uwzględnionych w okresie podatkowym w obliczeniach podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń, powiększonej o wynagrodzenia zakładowego zespołu gospodarczego za wykonanie produktów przeznaczonych do sprzedaży.

§ 3. 1. Jednostki budowlano-montażowe zwiększają wielkość „ S ” o wzrost, a zmniejszają o spadek stanu produkcji budowlano-montażowej w toku między początkiem roku i końcem okresu. Przez stan produkcji budowlano-montażowej w toku rozumie się techniczny koszt wytworzenia robót budowlano-montażowych w toku, a w jednostkach państwowych — także techniczny koszt wy-

tworzenia nie zaliczanych do przychodu ze sprzedaży robót budowlano-montażowych zafakturowanych, lecz nie opłaconych w ciągu 25 dni od zakończenia roku.

2. Jednostki gospodarcze, z wyjątkiem jednostek budowlano-montażowych, za zgodą organu założycielskiego lub innego właściwego organu nadzorującego jednostkę gospodarczą, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów, mogą korygować — ze względu na sezonowość produkcji lub zbytu, długotrwałość cyklu produkcyjnego lub z innych istotnych przyczyn — wielkość „S” o różnicę stanów produkcji w toku, półfabrykatów i wyrobów gotowych między początkiem roku a końcem okresu. Wielkość „S” zwiększa się o wzrost, a zmniejsza o spadek tych stanów, wycenionych po technicznym koszcie wytworzenia.

§ 4. 1. Produkcję sprzedaną netto za okres poprzedni i za okres podatkowy ustala się według formuły i zasad obowiązujących w roku podatkowym, z uwzględnieniem stanu organizacyjnego jednostki gospodarczej na koniec okresu podatkowego, z tym że do kosztów materialnych roku podatkowego obce usługi remontowe oraz materiały bezpośrednio zużyte do wykonania we własnym zakresie remontów własnych maszyn, urządzeń i środków transportu mogą być zaliczane w wysokości 75% ich kosztu rzeczywistego, natomiast do kosztów materialnych roku poprzedniego zalicza się je w wysokości rzeczywistej.

2. Wzrost lub spadek produkcji sprzedanej netto w okresie podatkowym stanowi różnicę między produkcją sprzedaną netto za okres podatkowy i odpowiadający mu okres poprzedni. Wzrost ten ustalają jednostki gospodarcze po wyłączeniu wpływu zmian cen.

3. Jednostki gospodarcze wymienione w § 9—12 oraz określone w odrębnych przepisach ustalają wzrost lub spadek produkcji sprzedanej netto w cenach bieżących danego okresu, bez wyłączenia wpływu zmian cen.

4. Jednostki gospodarcze ustalające wzrost lub spadek produkcji sprzedanej netto po wyłączeniu wpływu zmian cen stosują zasady określone w § 5—8. Jednostki te mogą pominąć przy ustalaniu produkcji sprzedanej netto roku podatkowego i poprzedniego koszty materialne, jeżeli udział kosztów materialnych w wartości produkcji sprzedanej w cenach bieżących nie przekraczał w roku poprzednim 15%.

5. Wzrost lub spadek produkcji sprzedanej netto za okresy podatkowe ustala się narastająco od początku roku według tych samych zasad co przyrost wynagrodzeń.

§ 5. 1. Wpływ zmian poziomu cen (podstawowego kursu walut) na wzrost lub spadek produkcji sprzedanej netto wyłącza się, przeliczając dane objęte wielkością „S” i „M” za rok (okres) poprzedni i za rok (okres) podatkowy na ceny stosowane w pierwszym dniu roku podatkowego. Zmiany, które nastąpiły:

- 1) w ciągu roku poprzedniego i na pierwszy dzień roku podatkowego — wyłącza się przez przeliczenie danych za rok poprzedni,
- 2) po pierwszym dniu roku podatkowego — wyłącza się przez przeliczenie danych za okres podatkowy.

Wyłączenie wpływu zmian cen na wielkość „S” jest obowiązkowe, natomiast o wyłączeniu wpływu zmian cen na wielkość „M” decyduje jednostka gospodarcza. Zakres i metody przeliczeń zastosowane w celu wyłączenia wpływu zmian poziomu cen w roku podatkowym stosuje się również do roku poprzedniego.

2. Wielkość „S” podlega przeliczeniu z tytułu zmian:

- 1) cen urzędowych, regulowanych i umownych, po których następuje sprzedaż produktów w kraju, oraz związanych z tym zmian kwot podatku obrotowego i dotacji przedmiotowych, jeżeli stawka podatku lub dotacji nie ulega zmianie,
- 2) cen umownych produktów sprzedawanych na eksport na rachunek producenta, stanowiących podstawę określenia stawek kwotowych rozliczeń wyrównawczych w eksporcie, jeżeli jednostka gospodarcza nie skorzysta z uprawnienia zawartego w § 1 ust. 2 pkt 6,
- 3) stawek urzędowych marż handlowych, w tym również prowizji i narzutów do cen,
- 4) stawek umownych marż handlowych lub kwot marż handlowych bez względu na rodzaj marż, jeżeli decyzją taką podejmie organ założycielski w porozumieniu z Ministrem Finansów,
- 5) stawek podatku obrotowego, w tym również przyznania lub cofnięcia ulg, oraz stawek dotacji przedmiotowych, jeżeli decyzja wprowadzająca te zmiany w życie nie stanowi inaczej,
- 6) podstawowego kursu walut oraz wysokości rozliczeń wyrównawczych w eksporcie, z uwzględnieniem przepisu ust. 6.

3. Wielkość „M” może podlegać przeliczeniu z tytułu zmian:

- 1) cen urzędowych, regulowanych i umownych zużytych materiałów, surowców i opakowań, których co najmniej połowa rocznego zużycia jest zaliczana w kalkulacjach kosztu produktów bezpośrednio do pozycji „Materiały bezpośrednie” lub innej pozycji o podobnym charakterze,
- 2) cen paliw, gazów i energii,
- 3) cen (taryf) przewozów i cen (stawek) za pracę sprzętu budowlanego,
- 4) podstawowego kursu walut,
- 5) kwot prowizji na rzecz jednostek handlu zagranicznego i agentów zagranicznych spowodowanych zmianą podstawowego kursu walut, o której mowa w pkt 4, jeżeli jednocześnie nie uległy zmianie stawki prowizji.

4. Przez zmianę ceny rozumie się wzrost lub obniżenie ceny produktu lub materiału, przy nie zmienionym ich symbolu. W razie sprzedaży produktów lub zakupu materiałów po różnych cenach, ich cenę ustala się jako cenę średnioważoną, wynikającą z podzielenia wartości ogółu dostaw przez sprzedane lub zakupione ilości produktów (materiałów). Ilość świadczonych usług można

mierzyć w godzinach, jeżeli stanowią one podstawę ustalania ceny za usługę.

5. Nie zalicza się do zmian cen (stawek), o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2 oraz w ust. 3 pkt 1 i 2, skutków:

- 1) zaniechania produkcji dotychczas wytwarzanych produktów; w tym wypadku nie przelicza się także zużytych do wytworzenia tych produktów materiałów bezpośrednich lub innych kosztów materialnych zaliczanych do bezpośrednich,
- 2) uzyskania lub utraty przez produkt lub materiał znaku jakości,
- 3) udzielania rabatów, bonifikat przy sprzedaży produktów po obniżonych cenach, zwrotu kwot nienależnych, stosowania dopłat z tytułu atestacji produktów, sprzedaży produktów w partiach różnej wielkości,
- 4) bieżących zmian cen transakcyjnych,
- 5) sezonowych zmian cen zakupu lub sprzedaży,
- 6) zmian struktury asortymentowej lub kierunków sprzedaży produktów, np. zmiany odbiorców, skierowania dostaw na rynek krajowy zamiast na eksport albo odwrotnie, sprzedaży z pominięciem określonych szczebli pośrednictwa handlowego,
- 7) zmian rodzajów lub proporcji używanych materiałów, paliw i energii, a także źródeł ich zakupu, np. zmiany dostawców, zastąpienia importu dostawami krajowymi albo odwrotnie; nie dotyczy to jednak zmian źródeł zakupu materiałów objętych obowiązkowym pośrednictwem, których skutki uznaje się za zmiany cen określone w ust. 3 pkt 1.

6. Nie przelicza się wartości produkcji sprzedanej na eksport po cenach transakcyjnych i rozliczeń wyrównawczych w eksporcie oraz prowizji na rzecz jednostek handlu zagranicznego i agentów zagranicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 6 i ust. 3 pkt 5, jeżeli równocześnie ze wzrostem podstawowego kursu walut uległy odpowiedniemu obniżeniu lub podwyższeniu stawki rozliczeń wyrównawczych w eksporcie.

§ 6. 1. Przeliczeń z tytułu zmian cen (stawek) dokonuje się odrębnie dla każdego produktu lub materiału.

2. Jeżeli ilość sprzedawanych produktów lub używanych materiałów poszczególnych rodzajów jest duża, a udział każdego z tych produktów (materiałów) w łącznej wartości „S” lub „M” jest nieznaczny, przeliczenia mogą być dokonywane dla grup produktów (materiałów), pod warunkiem że:

- 1) są one objęte symbolem Systematycznego wykazu wyrobów, w którym co najmniej pięć pierwszych znaków cyfrowych tego symbolu jest identycznych,
- 2) zaliczone do danej grupy produkty (materiały) objęte są jednym rodzajem ceny i jednakową stawką marży handlowej, podatku obrotowego lub dotacji przedmiotowej.

Ceny średnioważone grupy produktów (materiałów) ustala się według zasad określonych w § 5 ust. 4.

3. Jeżeli w roku poprzednim i w roku podatkowym sprzedaż produktów następowała według jednakowych cen cennikowych, korygowanych następnie jednolitym w poszczególnych miesiącach wskaźnikiem zmiany cen, to jednostka gospodarcza może przychody ze sprzedaży dokonanej w roku poprzednim i podatkowym przeliczyć na jednakowe ceny cennikowe, skorygowane wskaźnikiem zmiany cen stosowanym w pierwszym dniu roku podatkowego. Taki sam tryb stosuje się w razie jednoczesnego stosowania kilku wskaźników zmian cen cennikowych, odrębnych dla grup produktów.

4. Jeżeli sprzedaż robót budowlano-montażowych następowała w roku poprzednim i podatkowym po cenach realizacji ustalonych na podstawie kosztorysów (kalkulacji) szczegółowych, a poziom przyjętych do kosztorysów cen materiałów i usług, stawek wynagrodzeń, narzutów kosztów pośrednich lub zysku w obu tych latach różni się, to jednostka gospodarcza może przeliczyć przychody ze sprzedaży tych robót, dokonanej w okresie podatkowym, na poziom cen przyjęty do kosztorysów sporządzonych w drugim półroczu roku poprzedniego. Przeliczeń dokonuje się w sposób następujący:

- 1) ustala się przeciętny wzrost lub spadek wartości jednej normogodziny nakładu pracy oraz łącznego wskaźnika narzutu kosztów pośrednich (ogólnych budowy oraz zarządu) i zysku, obliczonego w stosunku do kosztów pracy sprzętu i transportu technologicznego, zastosowanych w kosztorysach sporządzonych w okresie podatkowym — w stosunku do poziomu cen kosztorysowych stosowanych w drugim półroczu roku poprzedniego; przez wartość jednej normogodziny nakładu pracy rozumie się sumę płacy bezpośredniej, łącznie z narzutem na płacę za jedną normogodzinę pracy, kosztów pośrednich obliczonych w stosunku do płacy bezpośredniej oraz zysku obliczonego w stosunku do sumy płacy bezpośredniej i kosztów pośrednich; przy ustalaniu łącznego wskaźnika narzutu kosztów pośrednich i zysku uwzględnienia wymaga wpływ, jaki wywiera zmiana podstawy obliczeń w razie zmiany cen (stawek) pracy sprzętu i transportu technologicznego; przeciętny wzrost lub spadek wartości jednej normogodziny nakładu pracy oraz łącznego wskaźnika narzutu kosztów pośrednich i zysku ustala się odrębnie dla poszczególnych rodzajów cen (regulowanych, z uwzględnieniem wysokości stawek zysku, umownych) i asortymentów robót (grup obiektów),
- 2) wylicza się na podstawie faktur za sprzedane w okresie podatkowym asortymenty robót (obiekty), wyceńnione po cenach zastosowanych w kosztorysach sporządzonych w okresie podatkowym:
 - a) iloczyn normogodzin nakładu pracy oraz wzrostu lub spadku wartości jednej normogodziny nakładu pracy, z uwzględnieniem jej rodzaju (pkt 1),
 - b) iloczyn kwoty łącznego narzutu kosztów pośrednich i zysku, obliczonej w stosunku do kosztów pracy sprzętu i transportu technologicznego, z uwzględnieniem wpływu zmiany jego cen (stawek) oraz wzrostu lub spadku łącznego wskaźnika narzutu kosztów pośrednich i zysku (pkt 1),
- 3) zwiększa się przychód ze sprzedaży robót budowlano-montażowych dokonanej w okresie podatkowym o spadek lub zmniejsza o wzrost wartości normogo-

dzin nakładu pracy oraz łącznej kwoty narzutu kosztów pośrednich i zysku, obliczonej w stosunku do kosztów pracy sprzętu i transportu technologicznego.

Nie przelicza się pozostałych składników ceny roboty lub obiektu (materiałów bezpośrednich, kosztów zakupu, pracy sprzętu i transportu technologicznego), jeżeli jednocześnie nie przelicza się objętych wielkością „M”, a dotyczących tej roboty (obiektu) kosztów materiałów bezpośrednich oraz innych kosztów materialnych zaliczanych do bezpośrednich. Jeżeli przeliczenie sprzedaży robót budowlano-montażowych jest utrudnione, stosuje się zasady określone w § 7.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do przeliczeń z tytułu zmian cen usług, jeżeli podstawę wyceny stanowi godzina świadczonej usługi.

6. Każdorazową zmianę podstawowego kursu walut, według których nastąpiła w okresie podatkowym sprzedaż na eksport po cenach transakcyjnych, w stosunku do podstawowego kursu walut obowiązującego w pierwszym dniu roku podatkowego uwzględnia się przeliczając przychód ze sprzedaży, ustalony przy zastosowaniu nowego kursu waluty, za pomocą wskaźnika. Wskaźnik oblicza się jako iloraz podstawowego kursu waluty, według której następuje sprzedaż, obowiązującego w pierwszym dniu roku podatkowego (licznik) i w dniu dokonania ostatniej zmiany podstawowego kursu waluty (mianownik). Kurs waluty ustala się na podstawie tabeli kursów Narodowego Banku Polskiego, kolumna „Kurs średni”.

7. Koszt materiałów bezpośrednich, paliw i energii, zakupywanych po cenach transakcyjnych z importu, zużytych po dniu wejścia w życie zmiany podstawowego kursu walut, po którym następował ich zakup w okresie podatkowym, może podlegać przeliczeniu wskaźnikami zmiany podstawowego kursu walut, ustalonymi w sposób określony w ust. 6. Koszt materiałów bezpośrednich i paliw koryguje się przed przeliczeniem o wartość stanu zapasu tych materiałów na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nastąpiła zmiana podstawowego kursu walut. Dotyczy to również wypadku, gdy zmiana podstawowego kursu walut nastąpiła w pierwszym dniu roku podatkowego.

§ 7. 1. Nie przelicza się według zasad określonych w § 5 i 6 przychodów ze sprzedaży produktów nieporównywalnych, w tym również robót budowlano-montażowych, jeżeli z uwagi na właściwości tych produktów przeliczanie napotyka trudności, a:

- 1) udział przychodów ze sprzedaży produktów nieporównywalnych nie przekracza 20% wartości produkcji w cenach realizacji, sprzedanej w okresie podatkowym, przed wyłączeniem wpływu zmian poziomu cen lub
- 2) zmiany poziomu cen realizacji produktów nieporównywalnych w okresie podatkowym w stosunku do poziomu cen w roku poprzednim spowodowane są wyłącznie zmianą cen materiałów bezpośrednich lub innych kosztów materialnych zaliczanych do bezpośrednich, bez względu na udział przychodów ze sprzedaży produktów nieporównywalnych w wartości produkcji w cenach realizacji, sprzedanej w okresie podatkowym.

2. W innych wypadkach aniżeli określone w ust. 1 przychód z dokonanej w okresie podatkowym sprzedaży produktów nieporównywalnych w cenach realizacji odbiegających od poziomu cen roku poprzedniego zmniejsza się o część wzrostu, a zwiększa o część spadku za rok (okres) podatkowy w stosunku do roku (okresu) poprzedniego sumy następujących składników kosztów działalności eksploatacyjnej:

- 1) wynagrodzeń,
- 2) pochodnych od wynagrodzeń (składki z tytułu ubezpieczeń społecznych, podatek od płac, odpisy na zakładowe fundusze socjalny i mieszkaniowy),
- 3) odpisów amortyzacyjnych majątku trwałego,
- 4) podatków.

Część kwoty wzrostu lub spadku kosztów korygującą wielkość „S” oblicza się mnożąc kwotę wzrostu lub spadku tych kosztów przez wskaźnik udziału przychodów ze sprzedaży produktów nieporównywalnych w łącznej wartości produkcji w cenach realizacji, sprzedanej w okresie podatkowym, przed wyłączeniem wpływu zmian poziomu cen.

3. Jednostki gospodarcze, które wprowadziły w roku poprzednim zakładowe systemy wynagrodzeń, mogą przy dokonywaniu przeliczeń, o których mowa w ust. 2, ustalić składkę z tytułu ubezpieczeń społecznych i podatek od płac od rekompensat pieniężnych z tytułu wzrostu cen detalicznych, zaliczonych do wynagrodzeń osobowych za rok poprzedni, w wysokości przypadającej za 12 miesięcy roku poprzedniego.

4. Ze wzrostu lub spadku kosztów roku (okresu) podatkowego w stosunku do roku (okresu) poprzedniego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, wyłącza się:

- 1) wynagrodzenia wypłacane w kraju pracownikom skierowanym do pracy za granicą w jednostkach wykonujących budownictwo i usługi eksportowe,
- 2) wynagrodzenia członków zakładowych zespołów gospodarczych,
- 3) pochodne obliczone od wynagrodzeń określonych w pkt 1 i 2,
- 4) składkę z tytułu ubezpieczeń społecznych i podatek od płac od rekompensat pieniężnych z tytułu wzrostu cen detalicznych, zaliczonych do wynagrodzeń osobowych w jednostkach gospodarczych, które w roku podatkowym wprowadziły zakładowe systemy wynagrodzeń,
- 5) rezerwę na wynagrodzenia, o której mowa w art. 29f ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o opodatkowaniu jednostek gospodarki uspołecznionej (Dz. U. z 1984 r. Nr 16, poz. 75 oraz z 1985 r. Nr 12, poz. 50 i Nr 37, poz. 174).

5. Koszty materiałów bezpośrednich lub inne koszty materialne zaliczane do bezpośrednich, dotyczące produktów nieporównywalnych, o których mowa w ust. 1 i 2, nie podlegają przeliczeniu. W razie trudności wyodrębnienia koszty te można ustalić w wysokości ta-

kiego ich udziału w łącznej sumie kosztów materiałów bezpośrednich lub innych kosztów materialnych zaliczanych do bezpośrednich, jaki stanowi przychód ze sprzedaży produktów nieporównywalnych w łącznej wartości produkcji w cenach realizacji, sprzedanej w okresie podatkowym, przed wyłączeniem wpływu zmian poziomu cen.

6. Jeżeli udział przychodów ze sprzedaży produktów nieporównywalnych w łącznej wartości produkcji w cenach realizacji sprzedanej w okresie podatkowym, przed wyłączeniem wpływu zmian poziomu cen, przekracza 80%, można ogół produktów uznać za produkty nieporównywalne.

§ 8. 1. W celu przeliczenia produkcji sprzedanej netto za rok poprzedni na ceny stosowane w pierwszym dniu roku podatkowego, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio zasady przeliczeń określone w § 5 i 6, z tym że:

- 1) jeżeli sprzedaż jednakowych produktów następuje po różnych cenach umownych, a zakupy jednakowych materiałów i usług polegających na przewozach i pracy sprzętu budowlanego następują po różnych cenach regulowanych i umownych, to za podstawę ustalenia stosowanych w pierwszym dniu roku podatkowego cen średnioważonych przyjmuje się aktualne na ten dzień ceny, wynikające z cenników (taryf), informacji dostawców lub faktur za dostawy dokonywane w początkach roku podatkowego, oraz ilości sprzedaży lub zakupów dokonanych w reprezentatywnym dla roku poprzedniego okresie tego roku,
- 2) sprzedaż na eksport po cenach transakcyjnych oraz koszt materiałów bezpośrednich lub paliw i energii z importu, zakupionych po cenach transakcyjnych, ustalone przy zastosowaniu podstawowego kursu walut obowiązującego w pierwszym dniu roku poprzedniego, przelicza się na podstawowy kurs walut obowiązujący w pierwszym dniu roku podatkowego; przeliczenie to następuje za pomocą wskaźnika wyliczonego jako iloraz podstawowego kursu waluty, po którym nastąpiła sprzedaż lub zakup, obowiązującego w pierwszym dniu roku podatkowego (licznik) i w pierwszym dniu roku poprzedniego (mianownik),
- 3) usługi polegające na przewozach wyraża się za pomocą stawek wynikających z taryf obowiązujących w pierwszym dniu roku podatkowego; w tym celu usługi za rok poprzedni, wycenione według innych stawek przewozowych aniżeli obowiązujące w ostatnim dniu roku poprzedniego, przelicza się na stawki obowiązujące w ostatnim dniu roku poprzedniego za pomocą wskaźników wyprowadzonych w drodze podziału liczby 100 przez wskaźniki przeliczeń stosowane w roku poprzednim; jeżeli w pierwszym dniu roku podatkowego następuje zmiana taryfy przewozów, to za pomocą wskaźników zmian taryf dokonuje się stosownych przeliczeń wartości usług przewozowych za rok poprzedni, wycenionych według stawek obowiązujących w ostatnim dniu roku poprzedniego.

2. Przeliczając produkcję sprzedaną netto za rok poprzedni na ceny stosowane w pierwszym dniu roku podatkowego, przychód ze sprzedaży produktów nieporównywalnych, o których mowa w § 7 ust. 1 i 2, oraz doty-

czące tych produktów koszty materiałów bezpośrednich lub inne koszty materialne zaliczane do bezpośrednich wykazuje się w rzeczywistej wysokości.

§ 9. 1. Jednostki badawczo-rozwojowe, o których mowa w ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. Nr 36, poz. 170), oraz placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk, jak również inne jednostki badawczo-rozwojowe, na które rozciągnięto przepisy ustawy, które uzyskały uprawnienie do stosowania miernika produkcji sprzedanej netto lub miernika udziału wynagrodzeń w produkcji sprzedanej netto, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, obliczają produkcję sprzedaną netto według formuły określonej w § 2 ust. 1, z tym że:

- 1) do produkcji sprzedanej w cenach realizacji zalicza się przychody ze sprzedaży: prac badawczych, wyników prac badawczych, patentów i licencji na stosowanie wyników prac badawczych, prac z zakresu działalności ogólnotechnicznej i prac wdrożeniowych — zwanych dalej „pracami badawczymi”, oraz przychody ze sprzedaży produkcji doświadczalnej, unikalnych urządzeń i aparatury, innej produkcji, robót, prac i usług, w tym także małotonażowej i małoseryjnej — zwanej dalej „inną produkcją”, w tym także prac własnych finansowanych z funduszu prac własnych,
- 2) wielkość produkcji sprzedanej w cenach realizacji zwiększa się o wzrost, zmniejsza zaś o spadek stanu prac badawczych w toku oraz stanu innej produkcji w toku między początkiem roku a końcem okresu; stany te wycenia się po technicznym koszcie wytworzenia,
- 3) do kosztów materialnych zalicza się również koszt nabytych od innych jednostek usług badawczych oraz wartość nabytej aparatury specjalnej.

2. Wzrost lub spadek produkcji sprzedanej netto ustala się w cenach bieżących.

§ 10. 1. Jednostki handlu wewnętrznego rynkowego stosujące miernik sprzedaży netto, o którym mowa w § 5 ust. 2 rozporządzenia, obliczają wzrost lub spadek tej sprzedaży według formuły określonej w § 2 ust. 1, z tym że:

- 1) produkcji sprzedanej w cenach realizacji nie zwiększa się o wartość remontów wykonanych we własnym zakresie,
- 2) z produkcji sprzedanej wyłącza się sprzedaż napojów alkoholowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i z 1984 r. Nr 34, poz. 184),
- 3) do kosztów materialnych nie wlicza się obcych usług remontowych oraz materiałów bezpośrednich zużytych na remonty wykonane we własnym zakresie; nie koryguje się też kosztów materialnych o różnicę stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów remontów.

2. Wzrost lub spadek sprzedaży netto ustala się w cenach bieżących.

3. Minister Finansów po zasięgnięciu opinii organu założycielskiego może w wypadkach uzasadnionych zawiesić w całości lub części stosowanie przepisu ust. 2.

4. Przepisy ust. 1 nie dotyczą samodzielnie bilansujących jednostek produkcyjnych, w tym także budowlano-remontowych i transportowych, wchodzących w skład jednostek handlu wewnętrznego rynkowego; jednostki te obliczają produkcję sprzedaną netto według zasad określonych w § 2—8.

§ 11. Przedsiębiorstwa, o których mowa w § 1 pkt 8 rozporządzenia, prowadzące kontraktację, skup, przerób i sprzedaż materiału siewnego i szkółkarskiego oraz dokonujące obrotu zwierzętami gospodarskimi obliczają sprzedaż netto według zasad określonych w § 10, z tym że wartość produkcji sprzedanej w cenach realizacji powiększa się o otrzymane dotacje wyrównujące różnice cen oraz o wpływy z usług rolniczych i transportowych dotyczących płodów rolnych i zwierząt gospodarskich.

§ 12. 1. Jednostki gospodarcze prowadzące działalność rolniczą, o których mowa w § 1 pkt 7 rozporządzenia, obliczają produkcję końcową netto jako wartość sprzedaży produkcji podstawowej, obejmującej produkcję roślinną, zwierzęcą, produkty pochodzenia zwierzęcego, inwentarz żywy i ryby oraz przetwórczość rolną:

- 1) pomniejszoną o zakup nasion, sadzeniaków i innych produktów rolnych, pasz, surowców dla przetwórczości rolnej oraz inwentarza żywego,
- 2) powiększoną o wzrost lub pomniejszoną o spadek na koniec roku w porównaniu do stanu na początek roku stanu zapasów produktów, inwentarza żywego i produkcji nie zakończonej zaliczanych do produkcji podstawowej,
- 3) powiększoną o dotacje budżetowe do produkcji mieszanek pasz treściwych.

2. Wzrost lub spadek produkcji końcowej netto ustala się w cenach bieżących.

3. Wzrost lub spadek produkcji końcowej netto koryguje się o wzrost lub spadek produkcji sprzedanej netto oraz sprzedaży netto wyrażonych w cenach bieżących uzyskanych z pozostałych rodzajów działalności jednostek samodzielnie bilansujących wchodzących w skład jednostek gospodarczych wymienionych w ust. 1.

§ 13. 1. Jednostki gospodarcze stosujące miernik udziału wynagrodzeń w produkcji sprzedanej netto, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, obliczają produkcję sprzedaną netto za rok podatkowy po wyłączeniu wpływu zmian cen, stosując odpowiednio zasady określone w § 5—8.

2. Jednostki transportu morskiego, rybołówstwa morskiego oraz żeglugi przybrzeżnej i śródlądowej obliczają wzrost lub spadek sprzedaży netto według formuły określonej w § 2 ust. 1, z tym że:

- 1) do wartości szprotów sprzedanych na cele konsumpcyjne i przetwórstwa stosuje się mnożnik 3,
- 2) do kosztów materialnych nie wlicza się obcych usług remontowych oraz materiałów bezpośrednich zużytych na remonty wykonane we własnym zakresie; nie koryguje się też kosztów materialnych o róż-

nicę stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów remontów.

3. Państwowa jednostka organizacyjna „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” oblicza wzrost lub spadek sprzedaży netto według formuły określonej w § 2 ust. 1; z tym że do kosztów materialnych nie wlicza się obcych usług remontowych, transportowych i innych usług materialnych, a kosztów materialnych nie koryguje się o różnice stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów remontów.

4. Jednostki handlu zagranicznego obliczają wzrost lub spadek sprzedaży netto stosując odpowiednio zasady określone w § 2—4, z tym że:

- 1) zamiast produkcji sprzedanej w cenach realizacji sprzedaż na rzecz odbiorców zagranicznych i zakupy z importu wyraża się w cenach transakcyjnych, po wyłączeniu wpływu zmian podstawowego kursu walut według zasad określonych w § 6 ust. 6 i 7 oraz w § 8 ust. 1 pkt 2; usługowe i spedycyjne jednostki handlu zagranicznego oraz przedsiębiorstwa handlu zagranicznego „Markos” i „Baltona” powiększają sprzedaż na rzecz odbiorców zagranicznych o wartość wyrażoną w cenach realizacji sprzedaży w złotych,
- 2) do kosztów materialnych ustalanych w cenach bieżących nie zalicza się obcych usług transportowych.

§ 14. 1. Dane stanowiące podstawę obliczania produkcji sprzedanej netto lub innego miernika służącego do ustalenia podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń ustala się na podstawie ksiąg rachunkowych, a jeżeli nie wynikają one z ksiąg — na podstawie odpowiedniej dokumentacji.

2. Jednostki gospodarcze zobowiązane do wyłączenia zmian poziomu cen z wartości produkcji sprzedanej netto lub sprzedaży netto mają obowiązek prowadzenia wykazu zmian cen (stawek); które powinny lub mogą być uwzględnione przy dokonywaniu przeliczeń, o których mowa w § 5 i 6.

§ 15. 1. Prawdliwość obliczenia produkcji sprzedanej netto lub innego miernika służącego do ustalenia podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń podlega badaniu w toku weryfikacji rocznych sprawozdań finansowych.

2. W jednostkach gospodarczych, w których weryfikację rocznych sprawozdań finansowych przeprowadzają inne organy aniżeli organy Ministra Finansów, prawidłowość ustalania produkcji sprzedanej netto lub innego miernika służącego do ustalenia podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń podlega badaniu przez urząd i izby skarbowe w toku kontroli podatkowej.

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie po raz pierwszy przy obliczaniu podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń za pierwszy kwartał 1986 r., a w jednostkach gospodarczych prowadzących działalność rolniczą, rozliczających się w roku gospodarczym — z dniem 1 lipca 1986 r.

Minister Finansów: S. Nieckarz